

Försvarets Historiska Telesamlingar
Armén

2009-09-01

**Samtal med övlt Ronnie Uddén som
under perioden 1989-1993 tjänstgjorde
som arméns systemledare för SBS 9000**

Lars Dicander, Per Lundgren, Göran Kihlström

A 08/09

Samtal med övlt Ronnie Uddén som under perioden 1989-10-01 –1993-04-01 tjänstgjorde som arméns systemledare för SBS 9000. (En bilaga)

Under arbetet i det norsk/svenska dokumentationsprojektet avseende samarbete mm vid utveckling och anskaffning av vad vi i Sverige benämner sambandssystem 9000 har det visat sig att behov föreligger för koordineringsgruppen att få intervjua de som var systemledare under utvecklings och anskaffningsfaserna. Ronnie Uddén tjänstgjorde 1990-04-01 –1993-04-01 som arméns systemledare för SBS 9000.

2008-11-19 samlades deltagarna i Högkvarteret och genomförde under ca 2 tim ett samtal som registrerades med diktafon. Samtalet hade förberetts genom att Ronnie Uddén fick frågor enligt bilaga i förväg. Inspelningen har transkriberats av Ulla-Maj Lundgren och utskriften följer nedan.

Deltagare i samtalet var: Ronnie Uddén och koordineringsgruppens medlemmar Lars Dicander, Göran Kihlström och Per Lundgren vilken redigerat och sammanställt detta dokument som dels ingår i den svenska dokumentationen i det svensk/norska dokumentationsprojektet och föreslås även ingå som en del i FHT dokument i Krigsarkivet. Presentation av deltagarna inleder transkriberingen

Lars Dicander läste till Signalofficer, kurs, 1965, och varvade sedan trupptjänst och skolor på normalt sätt fram till 1972. Han gick Militärhögskolans högre tekniska kurs 1972-75, och tjänstgjorde sedan i olika befattningar vid Krigsskolan, S1, Arméstaben och FMV. Lars Dicander blev Generalstabsofficer 1977 och överingenjör och chef för Systemplaneringen vid FMV Armémateriel 1985. Han gick Försvarshögskolan 1988 och blev efter denna överste 1 gr och chef för Systemavdelningen vid FMV Armémateriel. Lars Dicander blev inspektör för Signaltrupperna 1992-98 och sysslar med konsultverksamhet i eget företag sedan 1998.

Per Lundgren är fd överingenjör och fd överstelöjtnant, född 1940-08-28 tog studentexamen vid reallinjens matematiska gren. Officersexamen vid Krisskolan Karlberg 1965 och fänrik vid Norrlands Signalbataljon S3. Trupptjänst som plutonchef, skolchef och kompanichef vid S3 1965-72. Genomgick signalofficersskola vid AIOS 1968/69 och MHS högkurs vapenlinje ATKV 1972-75. Kommenderad till Ast/Sign som detaljchef för organisation och utrustningsdetaljen och sekreterare i studiegruppen MUR/S4 1975/79. Anställd vid Försvarets Materielverk 1979/00 som sektionschef och från 1990 ansvarig för produktionen för huvudprogram 1 och 4 vid Elektroniksystemavdelningen. Har i krigsbefattningar tjänstgjort och övats som plutonchef, kompanichef, sambandschef i fördelningsstab, milosambandsbataljonschef och detaljchef i milostab.

Göran Kihlström föddes 1936 och var överingenjör vid Försvarets Materielverk 1975-2001. Efter examen från högre tekniskt läroverk och vidareutbildning vid Teleskolan arbetade han på Televerket som transmissionsingenjör 1962-1966, som teleingenjör vid Miostab Ö 1966-1969, samt som konsult vid TUAB/Teleplan, Telub 1969-1975. Sedan pensioneringen har han varit verksam som konsult vid Generic Systems och inom FHT (Försvarets Historiska Telesamlingar).

Ronnie Uddén:

Jag är yrkesofficer, kurs 1979 och har tjänstgjort på S 1 1979-1981, plutonchef, 1981-1982 AIHS på Fredrikshofs slott, så var jag repetitör på kursen där 1982-1983, 1983-1984 så var jag plutonchef igen hemma på regementet som då hade flyttat till Enköping och då hade jag bl a de första 5 tjejerna i signaltrupperna på min pluton, 1984-1987 gick jag på MHS, då gick jag först allmänna kursen och därefter tekniska kursen. Sista gången som det genomfördes i en etapp. 1987-1989 var jag kompanichef, stabskompanichef på S 1 i Enköping, Rasbo kompani och på somrarna kadettskolan. På hösten 1989 började jag min aspiranttjänstgöring, med sex månader

hos Per Lundgren på FMV. 1990 kommer vi till det som är ämnet för dagen, då började jag tjänstgöra på arméstaben och då på truppslagsavdelningarna som var på Östermalmsgatan där Kenneth Saveros var chef för avdelningen och inspektör var Bertil Lövdahl och där jobbade jag fram till dess att arméstaben delades upp och truppslagsavdelningen flyttades ut och vi blev sambandsstaben på LSC, vilket datum det var minns jag inte exakt (gissningsvis sommaren 1991). Jag var kvar i min befattning till 930401 när jag slutade som systemledare. Från 1990-04-01 – 930401 det är min minnesbild av den tiden var jag systemledare. Efter det började jag tjänstgöra inne i arméledningen hette den då, här i huset och då var Åke SAGRÉN arméchef. Jag jobbade på något som hette först arméstaben, först Plan och sedan arméledningen AL Sam där jag jobbade som samordnare och redaktör för arméns del i försvarsmaktsplanerna 1993-1994. Först var Lasse Frisk chef och sedan kom Flemming Christensen som chef på den avd som jag jobbade på. Efter det, dec 1994 åkte jag till England och gick kurs under hela 1995 på Royal Military College of Science där jag läste in sista året på en Master Science i telekrig kan man väl kalla det för. Kursen hette Military Electronic Systems Engineering (MESE). Jag tillhörde 9:e kursen i ordningen fick jag veta. Efter det när jag kom hem så ville man att jag skulle göra flera saker, bl a skulle jag jobba på FHS, Militärtekniska institutionen och själv ville jag vara bataljonschef så fort som möjligt och anmälde det tydligt till Pers och de skruvade på sig lite och sa, ja du får väl det då efter lite om och men, vilket innebar som jag tolkade det att Janne Petersson som var bataljonschef han fick bara göra 1 år som bataljonschef och sedan fick jag hoppa in i stället. Det var ju ½ år kvar så att första halvåret 1996 var jag till förfogande på regementet och gick på som bataljonschef sommaren 1996 till sommaren 1998 och därefter började jag på Militärtekniska institutionen på FHS som ställföreträdande institutionschef och det gjorde jag fram till 2001-04-01 vill jag minnas och där gick jag till J 6 på nybildade operativa insatsledningen och jobbade med planering och därifrån gick jag till Kri Mark 2004-04-01 och jobbade där med krigsförbandsfrågor/utvecklingsfrågor egentligen fram till förra hösten när jag gick på som chef G 6 på armétaktiska staben. Det var väl en kort resumé av vad jag har gjort i det militära.

Lars Dicander:

Det var ju intressant att se den här listan. Vi kommer tillbaka till vad som hände under bataljonschefstiden.

Ronnie Uddén:

Ja det är ju sant, det är ju inte som systemledare precis men i alla fall.

Lars Dicander:

Sedan kan vi ju lägga ihop vad du berättar och var Fredrik Wiebe säger så får vi se om det stämmer.

Per Lundgren:

Får jag då ställa en fråga. När du då kom till Sign 1989 var det då Micke Lundin som Du löste av?

Ronnie Uddén:

Micke Lundin, ja.

Per Lundgren;

Du var alltså med då på Östermalmsgatan och på signalavdelningen vad den nu kallades för, just när skiftet var mellan Telesystem 8000 och 9000.

Ronnie Uddén:

Beslutet var redan fattat då, så det var inget att välja på så att säga.

Göran Kihlström:

Med beslutat menar du då nedläggningen av Telesystem 8000?

Ronnie Uddén:

Ja, förseningen.

Per Lundgren:

Då stämmer det som står i pärmen som du fick.

Lars Dicander:

Skall vi gå till fråga 2 då.

Ronnie Uddén:

Utgångsläget ja. Micke Lundin har väl jobbat med det där innan mig och det väl ordning och reda i boet men just det här stora beslutat att förskjuta det 5 år, som det sas, det blev i själva verket ännu mer sedan. Det gjorde ju att en hel del av tiden eller kraften som jag lade ner inledningsvis ägnades åt den andra halvan så att säga, jag var ju systemledare för Telesystem och truppradio medan truppradion den skulle ju genomföras så mycket av den tiden las ju på truppradion och sedermera så kom ju en införandefas utav truppradion när den i själva verket levererades och då vi gjorde en resa runt förbanden och garnisonsorterna och introducerade radion för truppbefälet. Det som fanns där var ett utkast till TTEM för Telesystemet, så en stor del av mitt arbete inledningsvis var att få detta TTEM underskrivet utav arméchefen och det TTEM som fanns där, vänta nu vi har ju hoppat över en period.

Per Lundgren:

Du var en period hos.....

Ronnie Uddén:

Just det. Jag var ju hos dig första halvåret 1989-10-01 till 90-04-01 då var jag ju hos dig, det halvåret har vi ju hoppat över, så jag började inte förrän 90-04-01.

Per Lundgren:

Jag hade tänkt återkomma till dig och fråga.

Ronnie Uddén:

Redan där kom vi ju i kontakt med TTEM:et och det som fanns då och handlar om TS 8000 det var ju skrivet mycket teknikinriktat, alltså mot den burken skall se ut så här, de här kraven på den burken osv. Sedan gjordes en ganska stor omarbetning utav TTEM där man i stället beskrev knutpunkter, anslutningsenheter m m och ställde då mer taktiska krav på dem än vad man gjorde i det första TTEM:et, så det arbetet var jag med om och slutförde och jag fick också möjligheten att vara med när, och där var jag väl lite sur eller lite ung och grön i arméstaben där sånt här skall dras, för alla de här TTEM:et, alla skulle då dras utav Ast Utr och då högg ju handläggaren där detta TTEM och satte dit sitt namn som handläggare på det, så det står Leif Wallhäger på det TTEM:et. Jag var med när det drogs för arméchefen som då var Åke SAGRÉN och han skrev på och när det kan ha varit, men det borde vi kunna hitta i något arkiv vilket datum som det skrevs på.

Lars Dicander:

Det är ju problem att hitta grejer i arkivet här när man inte har rubrikmening eller lite närmare när det var i tiden, men det är ju möjligt att gräva fram saker och ting.

Ronnie Uddén:

Det borde vara mellan 1990 och 1992 i alla fall, någonstans där borde det vara och det borde ju heta TTEM för Telesystem 9000.

Göran Kihlström:

Jag tror jag har skrivit om det faktiskt i det kapitel som jag ansvarar för.
Men du, under den här perioden vem var det som var projektledare på FMV då?

Ronnie Uddén:

Det byttes ju, först var det ju Christer...

Göran Kihlström:

Men han hade ju slutat, Erik hade gått på när du kom och Christer gick samtidigt som det bestämdes att det inte skulle bli någon anskaffning, så Erik hade börjat när du kom.

Ronnie Uddén:

Han höll ju i ganska länge men inte hela vägen fram.

Ronnie Uddén:

Ja så såg det väl ut när jag började.

Per Lundgren:

Då är det jag som ligger bakom fråga 3 och det är nämligen så att jag hänger med ganska bra i MUR-verksamheten fram till ung 1980 då jag sista året hade varit på FMV men ändå fortsatt som MUR-sekreterare, sedan klev jag av och jag minns inte vad som senare skedde i studieverksamheten, jag var nog med men har du någon erfarenhet utav MUR.

Ronnie Uddén:

Ingenting, jag har bara hört talas om MUR-studier.

Per Lundgren:

Har du någon känsla av att det pågick MUR-studier medan du var på arméstaben?

Ronnie Uddén:

Nej.

Per Lundgren:

Det är nämligen det som jag inte har fått grepp om. Däremot UG Samband.

Ronnie Uddén:

Inte där ringer heller någon riktigt bra klocka.

Per Lundgren:

Det var alltså en underlagsgrupp som hette UG Samband, det fanns alltså ett antal underlagsgrupper, ART, Samband eller Indirekt Eld, Samband, Luftvärn vad de nu hette och jag vet att jag när jag var sektionschef så var jag också ordförande i FMV:s UG samband där vi

alltså skrev ihop underlag till studierna, men det fädade ut så småningom och det intressanta är egentligen att få veta om du som då satt i en befattning i arméstaben i princip från 1990 och borde ha en hågkomst utav de här 2 grupperna om de hade förekommit, men jag tror alltså att det var borta då.

Ronnie Uddén:

Jag minns att du pratade om MUR-studier när jag jobbade hos dig och jag vet att Göran Lövgren pratade om MUR-studier när han var min kurschef när jag var repetitör, alltså 1983-1984, då fanns det MUR-studier eller strax därinnan, men 1990 kan jag inte påminna mig att det fanns.

Göran Kihlström:

Wallhäger var väl sekr en period i MUR har jag ett minne av.

Per Lundgren:

Jo kanske.

Lars Dicander:

Men vilket år?

Ronnie Uddén:

Han var ju då MSA, säger man idag, telesystemansvarig för lednings- och sambandsmateriel.

Per Lundgren:

Han gick väl på efter Christer Andersson.

Ronnie Uddén:

Staffan Björklund han var väl detaljchef.

Per Lundgren:

Så Kenneth Saveros han försvann ung 1988 någon gång så gick han ut på trupp och då kom Christer dit och sedan var...

Ronnie Uddén:

Kennet Saveros var kompanichef när jag kom dit 1979-1982.

Per Lundgren:

Det stämmer rätt bra och sedan när Christer försvann till FMV så var det nog Wallhäger som gick på i den befattningen och sedan var han där ganska länge innan han då kom över till FMV.

Ronnie Uddén:

På UTR var han ganska länge, det stämmer. Han var ju säkert där 1991 någonstans.

Per Lundgren:

Jo det var han.

Lars Dicander:

Så nästa fråga då.

Per Lundgren:

Ja det är min också.
Då var det så här att lite längre fram...

Ronnie Uddén:

Stab 1987 var jag på MHS och var elev så jag var ju inte inblandad i själva idéerna bakom.

Per Lundgren:

Den hette ju så men det här var alltså tidigare, därför det var ju så att någon gång, det var på Johanssons tid som avdelningschef, så drog han igång och det här var ju inte MUR-studier utan det var alltså en studie som drogs igång utav Sign vilket talar för att det kanske var så att det inte fanns några MUR-studier längre, utan han då trummade ihop ett gäng, som då tittade på och det var alltså när vi hade första Telesystemet fortfarande där vi hade en växel på stabsplatsen och så var idén att man kanske skulle bygga fiberkabel och sätta MUXAR ute i nästen och det där höll vi på med och jag var med i det jobbet och jag vet att Lasse Wadestig var konsult på Teleplan och han ritade bilderna och sedan blev det ju ungefär så. Men om jag har förstätt det hela så blev det ju aldrig så att vi byggde ut några telesystembitar utan det blev i stället växel 15 DL.

Ronnie Uddén:

Jag vill påstå att någon gång under min tid på MHS som elev då var vi ute på de här SSÖ:arna och på någon av de här övningarna var det så att då hade vi TS 8000-materiel igång och vi gjorde ung så som du beskriver det med MUXAR ute på nästena, för jag minns en av de soldater som jag hade när jag var plutonchef, Monica Olsson, hon blev sedan officer och jag undrar om hon var troppchef på en sådan där, hon gjorde det något av åren som jag var ute på SSÖ när jag var på MHS alltså, för jag kommer väl ihåg att vi pratade om det när vi var ute på övningar att hon hade varit troppchef på en sådan där och då måste vi nästan ha haft växel och MUX och inte Växel 15, så det borde ha varit 1986 eller 1987. Jag var inte med i Ast Signs arbete med den här studien som Lennart Johansson satte igång, det var inte jag inblandad i.

Per Lundgren:

Sedan är du så pass mycket yngre så du har alltså läst senare reglementen än vad jag har gjort och i vilket reglemente dök alltså det här med nästen upp? Om jag nu har fattat det hela rätt så 1973 så kom en SignR-Fördelningsstabsbataljon och det var då liksom när vi införde 340-länken i hyttstaberna. Sedan så kom väl en AR någon gång något år in på 80-talet. Först kom ju TR 80.

Ronnie Uddén:

Jag hade TR 80 när jag var elev på Karlberg 1979.

Per Lundgren:

Den var jag med och skrev, man vågade ju inte skriva då ny AR utan den kom 1981 eller 1982.

Ronnie Uddén:

Vi hade en ganska färsk AR när jag gick på MHS 1984-1987 och sedan nästa kom 1995 och efter det håller vi på att skriva en ny nu.

Per Lundgren:

Då är frågan. Dök det upp någon SignR-Fördelningsstabsbataljon ungefär parallellt med den här AR som kom 1983?

Ronnie Uddén:

Ja, SignR-Fördelningsstabsbataljon 1983 vill jag minnas att den hette.

Per Lundgren:

Det finns en sådan.

Ronnie Uddén:

Ja, det borde det göra och den är hemlig då men bataljonsstabsreglementet brukar vara öppet.

Per Lundgren:

Har Du något minne utav att det i den då talades om nästen?

Ronnie Uddén:

Ja, jag vill påstå det.

Per Lundgren:

Då borde vi försöka hitta den Lasse.

Per Lundgren:

Kom det något mer signaltruppreglemente för bataljon efter det? Eller var det man levde med ända tills man i princip började introducera Telesystemet?

Ronnie Uddén:

Ja, så är det nog. Jag tror att vi hade nog inget fram till, frågan är om det blev något då 1995-1996.

Per Lundgren:

Men det fanns något utkast.

Ronnie Uddén:

Ja, utkast har det funnits och frågan är om det beskrevs som nästen i den. Sedan kom ju bataljonsreglementet och förmodligen kom SignR för stabskompani antingen året efter eller året före,

Jag tror att bataljonsstabsreglementet kom först och sedan kom kompanireglementena på ett pärlband efteråt. Frågan är var det står i det SignR för stabskompani som kom något år senare.

Per Lundgren:

Vi får försöka hitta dem, problemet är att de inte finns på krigsarkivet.

Ronnie Uddén:

Om ni har tid sedan så kan vi gå till mitt rum och titta, jag har en sån här pärm med stående order som jag har samlat på mig och jag tror att jag har Lennart Johanssons stående order från

när han var stabskompanichef och han var kompanichef då när jag, nej det här var för tidigt, kan det vara 1979 eller så.

Lars Dicander:

I den här pärmen, den är från 1996-05-06, där har du ett underlag för försöksutbildning på S 1 och då handlar det om reglementen för fördelningsbataljon 1998. Där fanns tydligen kompanireglementen som utkast som man skulle granska som en del utav befälsutbildningen.

Ronnie Uddén:

Det är nu nästan ett decennium senare.

Kommer vi då till fråga 5.

Jag har skrivit där TTEM, alltså få detta TTEM underskrivet av arméchefen var ett stort problem och det andra var...

Per Lundgren:

Var det STTEM?

Ronnie Uddén:

Ja, slutlig TTEM, det som skrevs under av Åke Sagrén eller kan det vara P som skrevs under senare, nej jag påstår att det var ett S.

Per Lundgren:

Jag tror att Micke lämnade efter sig ett utkast till ett PTTEM som var en omarbetad U målsättning.

Göran Kihlström:

Det har vi hittat i Enköping

Ronnie Uddén:

Den andra stora frågan som jag jobbade med vill jag påstå, det var brigadförsöken på I 21 med NB 51. Det var ju också ett vägval som vi gjorde när vi sade att Norrlandsbrigaderna har så stora ytor m m att vi måste ge dem ett eget telesystem.

Lars Dicander:

De försöken genomfördes alltså 1990-1991 och jag har sökt någon rapport från dessa försök nere på arkivet, men har inte hittills fått fram någonting.

Ronnie Uddén:

Då har jag en liten anekdot om det. Vi hade besök utav infanteriinspektören, öv 1 Leif Kesselmark, som var uppe på en utav bataljonsövningarna på NB 51 och så hade vi ambitionen att låta honom komma fram till en anslutningsenhet, en bandvagn som stod ganska långt ifrån farbar väg och låta honom ringa till arméstaben i Stockholm, men lyckades inte riktigt med det men han var god och glad ändå och så sa han, hans kommentar då han stod och rökte och vi andra stod runt om: "ja, vi har inte råd att köpa plåt till hela rasket men det här kommer vi att ha råd att köpa". Om han förstod riktigt vad det innebar att köpa Telesystem är jag inte helt övertygad om, men valet hade gjorts i alla fall. En annan dag på jobbet, vi satt då granne med infanteriinspektionen och så frågade han mig som hade gått teknisk kurs och så rökte han på sin cigarett i kafferummet och så frågade han: "Du som har gått teknisk kurs, kan du förklara hur det här med bull-TV (dvs mikrovågsugn) fungerar?"

Lars Dicander:

Och det var du som var handläggare för försöksordern eller?

Ronnie Uddén:

Ja, det var det. Men om du hade den borde jag ha stått som handläggare.

Lars Dicander:

Nej, jag hade den inte, men jag har hittills hittat försöksordern för bataljonsförsöken med TS 8000.

Ronnie Uddén:

Som var på S 1 då.

Lars Dicander:

Vem skrev sedan rapporten?

Ronnie Uddén:

Det borde egentligen ha varit NB 51 eller I 21 som skrev den. Regementschefen han var inblandad i det där.

Göran Kihlström:

Hade inte Lasse Wadestig den rapporten? Vi skall ta det när vi träffar honom.

Ronnie Uddén:

Jag påstår att det borde vara NB 51 eller I 21.

Per Lundgren:

Jag har en fråga till dig som jag tycker är en stor fråga. Redan så tidigt som någon gång 1958 – 1959 började man i MUR prata om sambandssystem och med det så menade man då liksom alltihopa och sedan vet jag att det där togs upp vid ett antal tillfällen och bl a så såg ju vi att det 1959 kom en rapport från FOA om ett ytsambandssystem som i princip var ett sambandssystem och jag läst och snuskat i de MUR-rapporter och den FÖST-rapporten som jag var med i och ”Skydd i vid bemärkelse” och i den står tydligt att både MUR och FÖST anser vi att man skall betrakta telesystemet och truppradion som ett sambandssystem 8000 och till och med fick vi studieavdelningen att fastslå att det tyckte man också att man skulle göra och sedan så fanns det en handläggare på A-SYST som hette Lars Dicander som yttrande sig över de här rapporterna och som också tyckte samma sak. Sedan upplevde jag att någon gång en bit in på 90-talet så försvann det här och även i Micke Lundins protokoll i en pärm som vi har hittat så talas det om sambandssystem 8000, men sedan upphörde det och det är ju först egentligen i och med att vi kom till ATLE som man började prata om sambandssystemet igen och då blev det ju nästan bara sambandssystemet vi pratade om.

Ronnie Uddén:

Även om då informationssystemet också kom in. Skälet till att det fäddade ut är min uppfattning helt enkelt förseningar. Truppradion behöll sin tidsplan i stort och telesystemet fick backa tillbaka 5 år, det blev 7-8 år innan det kom ikapp, så att under hela den här perioden och fram till dess att vi så att säga hade båda systemen i drift försvann sambandssystemet.

Per Lundgren:

Det var ju också det vi skrev att det som skall prioriteras, det här var 1978, det är att truppradion kommer fram för den måste fram även om det sker på bekostnad utav att telesystem 8000 kommer några år senare. Det finns nämligen truppradiomänniskor som inte har förstått att man mycket tidigare skulle försöka ta hänsyn till när behovet utav integration utav telesystemet.

Göran Kihlström:

Redan i de här studierna som Åke Lindberg lade på KTH på 70-talet så hade man de här frågorna uppe hur få en vettig integration telesystem/truppradio och de rapporterna har vi hittat och man hade ett särskilt seminarium någonstans ute i skogen, någon sådan här kursgård, där man studerade den här frågan.

Per Lundgren:

Även i MUR alltså på 60-talet så diskuterade man det här.

Göran Kihlström:

Det är säkert som du säger att man helt enkelt drev den här truppradion och truppradion hade ju sina bekymmer och problem, innan vi fick fram den var ju enorma.

Lars Dicander:

Kan du säga något om den här övningen på I 21?

Ronnie Uddén:

Ja egentligen så var det ju, hur skall man uttrycka det, att det fanns ju en motsättning från signaltruppbefälen där man tyckte att vi skall äga allting, det skall vara inom ramen för fördelningsstabsbataljonen vi skall göra det här men av yttekniska skäl m m så bestämde man sig att göra försöken och "tyvärr" så föll de ju väl ut och fungerade bra, NB 51's brigadledning fick ett bra system och de var nöjda och tillräckligt bra för deras del. Det fungerade bra med bandvagnarna, alltså tre bandvagnar för en knutpunkt och ytterligare lite resurser för att försörja dessa. De hade väl problem med att de är tunga och de ville ha bandvagnssläp och fick då inte möjlighet att köra upp riktigt på högsta höjden som de ville osv. Man kunde spåra med en bandvagn, lämna släpet och sedan komma och hämta med något annat. Samtidigt jämförde man med en knutpunkt för ett engelskt system Ptarmigan med bemanning på en bandvagnsknut på 10-12 gubbar och Ptarmigans 40-50 gubbar det tyckte vi var rätt fantastiskt och vi klämde in tekniken i 2 bandvagnar och lyckades få det att fungera bra. Nej, 3 bandvagnar blev det ju, 6 länkar var det, två tvåkolonfordon och ett kolonfordon, ung 9 man. Systemledningen, det var ju första gången det dök upp också det här med systemledning på 2 nivåer, en på övergripande och en på brigadnivå. Det visade sig att det fungerade bra, det fanns ju lite att man ville hålla kvar systemledningen på den övre nivån men det visade sig att det fungerade och det blev ju bra.

Göran Kihlström:

Vi lånade ju ihop prylar till det där, från Norge bl a. Växlarna fick vi ju göra en framställan om att låna för våra var ju utslitna nästan, vi fick göra en särskild framställan till Norge att låna deras gamla som de hade haft i TADKOM. Vi plockade ihop en väldig massa sådana grejer så det var ju lite våghalsigt. Jag vet att Erik Eriksson var motståndare till att vi skulle göra det här kommer jag ihåg men det var säkert bra att det gjordes för den som drev igenom att det blev ett system.

Men du, en liten detaljfråga där som jag inte har lyckats få någon att svara på. Jag vet att vi hade någon form av integration med RA 14/42-systemet via en RAP och det har jag inte hittat några papper på.

Ronnie Uddén:

Jag läste det som en fråga här också. Jag har inte heller några klara minnen av hur det där var.

Göran Kihlström:

Men vem hade gjort det men jag...

Per Lundgren:

Jag vet att i alla fall nummerslagningsdosorna som hade tillverkats av Ericson.

Göran Kihlström:

Men vem som hade gjort RAP-en. Jag skall försöka ta det här med Torbjörn och Lasse Wadestig. Jag har inte hittat något papper på det.

Ronnie Uddén:

Jag såg det som en fråga, men tyvärr jag kan inte svara.

Lars Dicander:

Några andra större övningar?

Ronnie Uddén:

Signaltruppfältövningar då. Det är väl övningen i Medevi brunn 1993 och du frågar vad som påverkade utvecklingen och vad som togs upp där. Det som jag minns som vi hade ganska mycket resonemang om då var frågan om vi skulle satsa på enhetslänk, det var viktigt eller om vi skulle ha mikrovågslänk i några och innan den övningen drev jag att vi skulle ha både och och kunna ha mikrovågslänken med dess för- och nackdelar som komplement, men slutsatsen efter övningen var entydig, bort med den, bara enhetslänken, klar slutsats efter övningen. Det var nog brigad- och artillerikillarna som förde fram mycket utav det, flexibiliteten enklare och att kunna växla enheter.

Göran Kihlström:

Sedan var det ju väldig diskussion under signaltruppfältövningen om man skulle ha störskydd på länken eller inte, Kenneth drev den frågan, eller om man skulle se till att köpa betydligt fler länkar.

Ronnie Uddén:

Det hade vi inte som någon stor fråga i alla fall men jag kände att i så fall fick Kenneth genomslag för den innan, jag kände att det var redan lagt kort när jag började.

Lars Dicander:

Var det några fler signaltruppfältövningar som du kommer ihåg?

Ronnie Uddén:

Ja, vi genomförde en på Skokloster också och....

Lars Dicander:

Det var före Medevi.

Ronnie Uddén:

Ja det måste det varit, men jag var gruppchef då, på Medevi så var jag exempelofficer.

Per Lundgren:

Var det den övningen där även Göran Löfgren var gruppchef?

Ronnie Uddén:

Lövdahl?

Per Lundgren:

Nej, Göran Löfgren.

Ronnie Udden:

Nej, vi var inte samtidigt.

Per Lundgren:

Då var du mycket tidigare.

Lars Dicander:

Då var jag också gruppchef tillsammans med Löfgren och det var där nere i Skåne..

Per Lundgren:

Nej, det var i Skokloster.

Lars Dicander:

Då är det en annan

Per Lundgren:

Jag var någon sorts biträdande lärare åt Göran.

Ronnie Uddén:

Det kanske inte var TS som var temat för den där fältövningen, kan det vara så illa, men det borde varit det ändå men vilken aspekt kan det ha varit, våren -90?

Per Lundgren:

Jag tror det var tidigare. Det var mer så att säga, jag upplevde den som en utbildningsövning med deltagarna, som skulle lära sig...

Göran Kihlström:

Vi hade ju en i Kalix men det var tidigare och det var ju den stora frågan där med planeringshjälpmedel. Sven Lindberg hade ju utvecklat program för ABC 80. Det var första gången det kördes där men det måste ha varit betydligt tidigare.

Ronnie Uddén:

Han var ju min lärare på AIHS 1981-1982 och sedan slutade han där och gick och blev chef utvecklingsavdelningen.

Göran Kihlström:

Det måste ha varit någon gång 1984-1985 skulle jag tro.

Lars Dicander:

Sedan var vi alltså efter Medevi, 1994 var vi i Karlsborg och det vet jag säkert därför att då skulle vi rehabilitera oss efter den här båtfärden som gick så knackigt när dom försökte elda med sten i stället för kol, så då sa jag att vi skall åka båt på nästa övning också och då åkte vi båt på Göta kanal och det gick bättre.

Göran Kihlström:

Men vi fick ju mat i alla fall.

Ronnie Uddén:

Dom eldade med fel sorts kol eller var det var. Gången innan vi var i Karlsborg, jag undrar om det var 1992 som den här i Skokloster var. Jag var inte exempelofficer då.

Lars Dicander:

Under Karlsborgsövningen 1994 hade vi ju samtidigt besök utav den norske inspektören, Kenneth och jag satt och försökte förhandla med honom uppe i Granvik där vi bodde och sedan kom vi ner och besökte och tittade på fästningen.

Ronnie Uddén:

Då var jag inte med, då var jag ju i England.

(Fråga 6) Tycker du att du som främste användarrepresentant kunde påverka utvecklingen i projektet?

Ja, det tyckte jag väl. Vi hade ju en användargrupp med representation från förband, den drev jag ju efter bästa förstånd och vissa saker fick vi väl framåt men det var ju också i och med att vi fick den här målsättningen påskrivna var det liksom att få över den till FMV så då var det mycket arbete med utvecklingsavdelningen och där, då var inte Sven kvar utan det var Anders Lundgren var chef. Han och Erik Eriksson blev ett ganska bra par och jobbade ihop rätt bra och så småningom mot slutet av min tid, innan jag började på AST då kom ju den fasen när anbuderna skulle värderas. Det var ju mycket FMV och utvecklingsavdelningen och där var ju jag med men då fick vi ju på den här sidan om skranket så att säga. Vi fick ju inte titta på anbudens ekonomi utan det gjorde FMV själv, men vi gjorde ju en ganska rejäl värdering av att vara med, satte upp alla krav från TTEM:et och värdera det emot de inkomna anbuderna. Det var ett stort arbete som vi jobbade ganska mycket med.

Påverka utvecklingen och det är väl nästa fråga också, knäckfrågorna. Det som jag skrev där, huruvida FMV skulle vara ett systemhus eller inte. Alternativen var ju egentligen att lägga alltihopa på en leverantör och låta leverantören sy ihop och ha problemen där, men då får man också betala för det, då får man ju färre grejer. Nu valde vi att lägga ut, ni känner ju bättre till det än vad jag gör, men Ericsson för länkar, Alcatel för växlar och Marconi för fiberterminaler och FMV var ju systemhus.

Göran Kihlström:

Upphandlingsstrategin för TS 8000 som blev underskriven hade vi en leverantör som systemansvarig och sedan när vi så småningom skulle göra motsvarande strategi för TS 9000 så gjorde vi en noggrann utredning internt på FMV hur vi skulle göra. Efter att vi hade lärt oss av bl a upphandlingen utav robotsystem 90 och en del andra affärer där vi också försökte få en huvudleverantör vilket visade sig kosta väldigt mycket blev det så småningom så att vi tog på oss det här att själva vara huvudansvariga.

Ronnie Uddén:

Med Eurocom som paraply då.

Göran Kihlström:

Det tror jag blev ganska lyckat faktiskt.

Ronnie Uddén:

Det var ju jättebra, vi fick ju mer för pengarna.

Göran Kihlström:

Det är rätt intressant att se när vi bytte fot.

Per Lundgren:

Sedan att det fanns vissa gynnsamma grejer i geografin som gjorde att det gick att göra det här, att de här stora lokalerna i anslutning till fläktfabriken blev friställda.

Ronnie Uddén:

Det lever vi på än.

(Fråga 8) Hur såg du på integrationen mellan truppradio och telesystem?
Var de tillräckligt bra för att uppnå önskad flexibilitet?

Haken med det där var ju som jag talat om, tidsförskjutningen. Truppradion blev ju ett kort som låg och där fanns ju då gränssnittet på stationssidan så att säga, det skulle ju så småningom anpassas och den var ju då 5 år gammal när telesystemet kom fram så det är klart att det fanns bekymmer i den änden vill jag nog påstå. Hade man gjort det samtidigt hade man haft en annan interaktion mellan de två projekten. Kanske jobbig och svår men man hade haft möjlighet att få det lite bättre. Sedan blev det ju ändå ganska bra till slut och då är vi ju inne då jag var bataljonschef 1996-1998 då när vi började använda grejerna.

Göran Kihlström:

En stor som jag tror stor framgång att vi lyckades få till den här Dartekvivalenten i form utav körning på PC idag, det tror jag var en utav de verkligt stora grejerna, det var Torbjörn Wallenborg som drev det här och jobbade med det väldigt hårt.

Ronnie Uddén:

Det minns jag som en fråga från, det måste ha varit när jag var systemledare fortfarande, jag undrar om jag inte var hos dig Pelle då mer än ½ år men jag hade mycket kontakt med FMV som jag hade stor nytta utav senare och då minns jag att jag på ett utav mötena där nästan fick lov att höja rösten och säga: "Nä, det skall inte vara en särskild dator eller burk för det här utan det skall vara programvara i en PC och så skall det vara en sladd och det får inte vara någon svart låda på sladden".

Göran Kihlström:

Det tycker jag var väldigt bra faktiskt.

Ronnie Uddén:

Man ville ha en VMS-dator eller något sådant.

Göran Kihlström:

Det fanns några sådana idéer att man skulle ha en enhetsdator av något slag att göra det.

Ronnie Uddén:

Då hade vi varit framme vid en hårdvara och det fanns väl naturligtvis fördelar med det då ur teknisk synpunkt.

Göran Kihlström:

Men det var ju väldigt bra.

Ronnie Uddén:

(Fråga 9) Hjälpmedel för ledning.

Det här programmet som Sven Lindberg tog fram var ju väldigt innovativt för sin tid måste jag säga, allt så 1983-1984 när han tog fram det och det levde kvar bra länge, sedan har det vidareutvecklats och heter nu TCT, alltså en utveckling av det och det är väl inte mer än naturligt att det behöver förfinas men jag påstår att det var mer eller mindre revolutionerande. Innan höll jag på med linjal och man hade diagram som man skulle rita och nomogram för att ta fram dämpningar och annat.

Per Lundgren:

Då skrev man ner alla koordinater och skickade dem ner till PO Bergman i Linköping så körde man dem i FOA's stora maskineri.

Lars Dicander:

Så var det ju fortfarande när jag gjorde försöken 1985-1986. Det var en stor grej när man skulle planlägga bataljonsövningar att sitta och utvärdera var det över huvud taget var lönt att försöka gruppera. Då var det mycket hantverk med knep och knåp med koordinater och sånt här så jag hade ju ett gäng med specialtränade PCS-elever och kompanichefs elever som fick räkna på det där.

Ronnie Uddén:

Dom var säkert jätteduktiga och spännande. Det blev ju sedan SLE:n så småningom.

Utbildning av systembefäl och systemtekniker där har jag inte särskilt mycket egna erfarenheter. Vi hade ju det på brigadförsöken 1991 och det pratades en del fram och tillbaka om systemteknikern eller systembefälet kunde vara ställföreträdande på en knutpunktstropp eller inte. Men jag tror vi övade med det då och då var ju också inte ny befälsordning för det var ju ännu tidigare, men någon form av förändring av befälssystemet som gjorde att de tekniska officerarna skulle också ha truppförare med och det var i linje med det och det tyckte jag var bra. Någon utbildning av sådana har jag inte sysslat med.

Per Lundgren:

Det var ju ett väldigt liv när jag var på Sign för då införde man den här koden KJ 721 tror jag den hette som systembefäl och det fanns krav på hur de skulle vara och det var ju framför allt de som blev kompaniofficerare om dom inte redan var det, dom morrade och jag vet att när jag kom upp som bataljonschef på 601:a fick jag ju alltså slåss nästan handgripligen med en del K-kaptener därför att dom tyckte att dom här soldaterna lär ni ju mer än vad jag kan. Jag vill inte föra befälet över dom. Vi hade faktiskt lite trassel men dom var ju guld värda när man då gav dom utbildning, problemet var ju att det blev ju ingen utbildning förrän Lasse Wadestig och jag kom upp och tog hand om dom.

Ronnie Uddén:

När jag var plutonchef 1983-1984 då var det grannplutonen som hade systembefälsutbildningen men då var det faktiskt en K-kapten som kanske fortfarande är kvar, Ola Jonsson som hade den.

Per Lundgren:

Han kanske fortfarande var duktigare än dom.

Ronnie Uddén:

Ja, möjligt eller också var han något smidigare.

Göran Kihlström:

(Fråga 11) Det gjordes ju försök under 3 år med telesystem 8000 på S 3 och S1. Vad hände sedan mer grejorna, har vi någon uppfattning fram tills vi bestämde att det inte skulle bli någonting. Du kan kanske delvis svara på det, du var ju med på en del SSÖ sade du förmodligen.

Ronnie Uddén:

Då är vi nog framme ännu senare, för de här åren. Jo det stämmer.

Göran Kihlström:

Vi har hittat en del papper där det står att dom undrar vad dom skall göra med dom och man beställde support från Norge och sedan lånade vi grejer.

Ronnie Uddén:

När jag kom tillbaka från MHS och blev kompanichef då var det definitivt slut med TS 8000-användningen på bataljonen. Då var vi tillbaka till 83:ans fördelningsstabsbataljon igen, med 341, Bf:ar och GM:ar.

Lars Dicander:

Vilket år pratar vi om då?

Ronnie Uddén:

Då pratar vi om 1987-1989 då var jag kompanichef, båda de åren så hade vi det, ren stabsbataljon var väl 1983 utom växel 15 DL som infördes då som någon form utav substitut.

Göran Kihlström:

Som väl inte blev så väldigt framgångsrik.

Ronnie Uddén:

Nej, det var inte så jättelyckat, det var det inte, men den var i alla fall något steg framåt. Så vi hade ju de åren utbildning av ren stabsbataljon 83 + att vi sista året 1988-1989 då hade vi 71:a stabsbataljon (Gotlandsbataljonen) som vi utbildade och då tvingades vi leva med att utbilda på hytter och länksystem 341 med GM:ar och BF:ar fram till och med SSÖ. Sedan fick dom lämna ifrån sig hytter och sedan gick vi ut på den bataljonsövningen där det var tält, stabskompani i stabstält 32 och 22 som dom hade sett men nu skulle de ha många fler och var helt nytt telestomnät och elstomnät så som fick ett dubbelvikt A4 med 4 sidor på med dom här näten på och så fick varje soldat på kompaniet ha det på fickan och så gick vi ut på övning så

fick dom titta på det och så upprättade vi det där och sedan åkte vi till Gotland och hade slutövning. Det var vad som genomfördes det året, så då var det ju nästan ett steg ännu längre tillbaka så då kändes det inte väl längre som vi låg på framkanten. Det måste ha varit sommaren eller våren 1989 under GKÖ då.

Göran Kihlström:

Jo, Växel 15 DL det hänger ihop där med fråga 14, det var väl en hel del, jag kommer ihåg vi hade en hel del bekymmer med det där, det blev stort felutfall men det fungerade väl hjälpligt men inte bra.

Ronnie Uddén:

Så vill jag påstå också. Ja, Ok har jag skrivit.

Per Lundgren:

Var det inte den vevan som man höll på med de här BF 832 och 33.

Göran Kihlström:

Dom togs ju fram väldigt snabbt.

Ronnie Uddén:

Dom kom väl från brigaderna först och sedan lyfte vi över dem.

Per Lundgren:

Det var ju också liksom för att göra någon interimsgrej.

Ronnie Uddén:

Det byggde ju mycket på att dom där funkade.

(Fråga 14) Hur var arbetssituationen, samarbetsklimatet och rollspelet sett från din sida inom LSC inom signaltrupperna med det här kvarteret inom armens förband.

Det där beskriver ju då mest tiden på AST SIGN eller sambandstaben när vi flyttade till Enköping. Jag tyckte att det var ju jättespännande att vara systemledare för 2 projekt med så pass mycket pengar i. Det låg ju runt en miljard i båda projekten. Det var ju spännande och det var ju framtid, det var inte någon som var negativ till det här, tvärtom och ju mest truppradion och även telesystemet men alltså leveransförseeningar och den typen av mankemang som man befarade. Jag tyckte att det var en spännande tid att jobba på arméstab och sambandsstab och jag hade ju mycket nytta av kontaktnät som jag fick när jag började där, även om det bara var ½ år så var det nyttigt ändå och under den här tiden så byggde jag upp mycket kontakter med förbanden och hade folk som tjänstgjorde på olika håll, både inom telesystemet men också truppradion. Då var det ju mest de här användargrupperna som jag tyckte var riktigt bra.

Om vi tittar på nästa då, över tiden samverkan med representanter för övriga truppdrag, vilka av dessa bidrog till med omfattande revideringar och motiveringar. Jag må säga att det var en del revirtänkande. Vill ha eget var en ganska vanlig synpunkt, Norrlandsbrigaderna skulle ha sitt telesystem, luftvärnet kom ju fram och köpte lite senare men deras krav gjorde att dom utvecklade och det var ju lite eget, artilleriet hade gärna sett att dom hade haft eget telesystem till artilleriregementena och artilleriregimentsstaben och artilleribataljonen skulle väldigt gärna ha sett till att det blivit ett eget telesystem. Där fanns ju vi som höll emot och sa att det skulle vara ett yttäckande och gemensamt, ja jag vill nog påstå att det var en del revirtänk på det området. Sedan får man väl säga det att vi lyckades i alla fall få luftvärnet att begripa att de skulle köpa samma telesystem och det får man väl säga var en fördel i framgång, de kunde ju

ha valt något annat som var ännu modernare eller något annat som inte hade varit kompatibelt, det hade inte varit lika bra.

Per Lundgren:

Det hade nog funnits åtminstone två surkartar som hade hållit emot här...

Ronnie Uddén:

På FMV menar du!

Per Lundgren:

Vi hade ett helvete ändå med luftvärnet att försöka få in.....

Ronnie Uddén:

LVMÅDS och de här systemen och sedan när det gäller truppradion, dom hade 4 rappar på varje anslutningsnät och knutpunkt, alltså dom lade ju beslag på 2 kanaler direkt för sina datasändningar och radarsamverkan. Det är ju ganska stora andel utav de här 4 så att det får man väl ändå säga var lite resonemang fram och tillbaka här.

Göran Kihlström:

Jag har en känsla av artilleriet blev ju ganska positiva sen, den här Jan Gunnar Berggren, har jag en känsla av att han engagerade sig rätt kraftigt i det här så småningom.

Ronnie Uddén:

Dom var säkert jättenöjda men ändå så ...

Per Lundgren:

Det var generationsskifte och så var det ju så om man får vara lite spydig att i och med att Gustav Ankarcrona blev attaché i Bonn och att Ingmar Marklund inte fick vara ordförande i MUR S1 längre då försvann intelligensen där och då dök sådana här upp som Rune Hall upp, och så klev ju då Håkan Hallgren in som inspektör och det blev alltså 10-20 år tillbaka i tiden som dom hamnade då jämfört var dom hade varit ett tag i början på 80-talet. Dom skulle ju fortfarande samla regementseldar.

Göran Kihlström:

Vi hade ju väldigt mycket diskussioner när det gällde utvecklingen utav DARTEN också med all modifiering och tillägg ifrån dom här på vapensidan.

Per Lundgren:

Men dom var i och för sig inte artillerister någon utav dom, dom var tekniker.

Göran Kihlström:

Jovisst.

Ronnie Uddén:

Men artilleristerna hade ju ganska stort genomslag just när det gällde formaten.

Göran Kihlström:

Ja, det hade dom ju verkligen. Det var ju mycket arbete när det gällde just signaleringsformaten.

Ronnie Uddén:

Det var väl rätt.

Sedan skall vi se.

Kontakter med Norge (Fråga 16)

Vi hade inte så mycket, jag minns 2 resor till Norge, en till Oslo där vi träffade industrin, alltså Alcatel och en annan resa som jag gjorde upp till brigad Nord och följde deras brigadstab under en övning. Då var Anders Lundgren med bl a, men jag minns inte att vi hade särskilt mycket samarbete med härstaben eller HFK då även om dom fanns, det är möjligt att ni på FMV hade det men jag minns inte att jag....

Göran Kihlström:

Det varierade över tiden det där kanske, det var kanske en period då det inte var särskilt mycket då du var systemledare

Ronnie Uddén:

Det vi gjorde var ju som jag sa tidigare, att dels skrevs ju målsättningen på och sedan gick FMV ut och begärde in anbud och då kom det in anbud naturligtvis, men då i och med den perioden att man skulle utvärdera anbuden då var det ju inte snack om att ha någon kontakt med industrin utan då var det nästan tabu att prata med industrin just i det skedet.

Göran Kihlström:

Jag har den känslan också att det har varit till och från rätt så mycket under den här perioden från 1977-1978 då man bestämde att vi skulle köpa in försöksmateriel med norrmännen och då var det ganska intensiv samverkan på alla plan under den tiden och fram till att man levererade TADCOM -81 systemkomponenterna. Sedan tror jag det dalade ner ett tag men så tror jag det blev mera sedan när Fredrik var systemledare

Ronnie Uddén:

Vid införandet och sedan kanske också den tiden inför försöken 1991.

Göran Kihlström:

Vi hade hela tiden fortlöpande kontakt med HFK under perioden inom ramen för ett militärtekniskt samarbete som ju FMV höll i fram till någon gång på 90-talet då det togs över av försvarsmakten, om det var 1994?

Per Lundgren:

Sedan mitten på 90-talet.

Ronnie Uddén:

Sedan Fråga 19 då.

Hur har telesystemet enligt din uppfattning klarat sig vid användning i internationella operationer och övningar utomlands.

Har det varit bra/dåligt och var har systemet använts?

Sedan är det Combined Endeavor.

Ja, omdömena om telesystemet är väldigt bra. Det har varit väldigt bra, det är stabilt så det fungerar i olika situationer, det är flexibelt även om det mest väl ha använts i Kosovo där det

då egentligen har körts ut och lyfts av fordon, men det har fungerat det också. Det som är nackdelar/svagheter i så fall det är ju trots vad vi sa tidigare när vi jämförde med PTARMIGAN så kräver TS personal, det är ju inte bara att få igång det, man måste ha personal för att hantera det, men det är ju alltid så med tekniska system egentligen men aptiten efter bandbredden har ökat och det är samma sak med truppradion också, man tycker att det är för lite, men så väldigt bra, när det är igång det fungerar, de tjänster som har erbjudits när folk väl ha lärt sig att logga in eller att logga in sitt telefonnummer, ”vem söks-funktionen” fungerar väldigt snabbt, man vet hur man hanterar, det här är mest hörsägen då men dom som har använt det och jämfört med andra system säger att telesystemet är bra, det är de omdömen jag får från dom som använt det och det är ju som sagt i Kosovo vi har använt det, vi har inte använt det i Afghanistan, vi har väl några växlar säkert men inte länkar och sånt.

Per Lundgren:

När du säger Kosovo menar du SVERAP då.

Ronnie Uddén:

Ja just det men även efter, men SVERAP var ju mest informationssystemet.

Per Lundgren:

Vi hade ett helvete skall jag tala om att få ihop SVERAP, det var nästan så att det var fight mellan armén och marinen.

Göran Kihlström:

Det kan bli krig om allt.

Per Lundgren:

Men det här med låg bandbredd och sådana här grejer är ju sånt som egentligen beror på vad man hänger på för ändustrustningar.

Ronnie Uddén:

Det är ju bandbredden efter hand.

Göran Kihlström:

Men det är ju helt klart, i och med att man införde mer och mer datatrafik

Per Lundgren:

I 1960 eller 1961 års MUR-rapport så säger man att vi skall ha 18 talkanaler eller om det är 16, skall ligga i varje knippe och dom skall finnas där därför att när man behöver mer bandbredd så slår man ihop dom och så utnyttjar man då 2 eller 3 för det här som har fått grövre rör.

Ronnie Uddén:

Men MUX:ar har ju 15 talkanaler.

Per Lundgren:

Om man tittar lite grand på det här som dom hade TDM-snurran (Tids Delnings Mux), där var ju idén att man liksom skickade kors och tvärs och delade upp det i ena ändan, satte ihop det i den andra, det hade man ju kunnat göra, men sedan å andra sidan Pigge och jag vi slogs som fan för att vi skulle ha moduler om 4 talkanaler, vi tyckte att det skulle räcka men då säger Bengt Edberg: ”Nej, nej vi går på 16 direkt, det kostar inget mer”. Så första gången vi då skulle

räkna på vad MUX:ar kostar, så MUX:arna kostar lika mycket men korten som skulle stoppas i, det var ju där skillnaden var.

Ronnie Uddén:

Nästa då. (Fråga 18) Hur lyckas vi utveckla sammanhängande teknik och taktik, vilket var övervägande?

Ja, det är inte så lätt att svara på det, men inledningsvis om jag backar tillbaka till den perioden när TTEM:et var skrivet för TS 8000 då upplevde jag att det var mycket teknik och det var teknik som styrde. Senare blev det nya TTEM:et då vi beskrev enheterna mera, knutar och anslutningsenheter, då kom vi mera till taktik och teknik i ett samspel. Jag tror att det var ett vinnande koncept att göra om TTEM:et, det är jag ganska övertygad om och att vi därefter pratade om taktisera mera.

Per Lundgren:

Jag har nämligen idag på förmiddagen suttit och läst vad det stod i FÖST-rapporten 1978, så det sista kapitlet här det är så att säga FÖST-gruppens erkännerligen MUR S4 som rekommendationer för hur man då skulle gå vidare och där finns 3 stycken utkast, dom kallas bara Målsättning för truppradio, målsättning för telesystem, målsättning för televapen och dom är alltså hållna i väldigt taktiska termer av typen krav på räckvidder och sådana här saker. Det står egentligen ingen teknik alls där men sedan så tror jag att det här har, beroende på hur processen sedan har drivits vidare så har det blivit mer eller mindre...

Ronnie Uddén:

Så uppfattar jag också, jag tror det var du som någon gång sa att den målsättningen var skriven mot specifika produkter som fanns.

(Fråga 20) Var du mest glad över att ha fått vara med och realisera eller påverka? Vad tycker du gör telesystemet ett bra system, främsta för- och nackdelar, styrka/svagheter.

Det bästa har egentligen inte att göra med att jag var systemledare. Det är en del, men det bästa är att jag fick vara både systemledare och bataljonschef, alltså att jag fick vara med och skriva TTEM:et och sedan lämnade jag det här under ett antal år och sedan kom jag tillbaka och var bataljonschef när grejerna levererades in till S 1, det tycker jag, vilken grej alltså att få vara med de två perioderna och liksom se det som jag skrev i en cm-tjock bunt papper 1992 blev verklighet.

Lars Dicander:

Det är ju ungefär samma erfarenheter som Per och jag har fast på lite mer handfast nivå men vi har ju varit med och studerat fram det här första och sedan har det tagit hela vår yrkesverksamma tid egentligen att få fram det här och vara med om att ta emot det.

Ronnie Uddén:

Då känner du igen hur jag beskriver det.

Lars Dicander:

Jag förstår när du har jobbat mera konkret med det här att det var intressant.

Ronnie Uddén:

Ja, väldigt intressant.

Jag tycker att det blev ett jättebra system och det tycker jag också den här frågan om användningen utomlands och under operationer och övningar svarar på det, jag tycker det har varit jättebra. Yttäckningen tycker jag är ett koncept, innan dess hade vi inte något yttäckande samband utan det var ju punkt till punkt, stab till stab, inte till chefen ens en gång, chefen han

vill gå ut och flöjta. Det var modernt och jag brukar säga ibland när jag pratar om telesystem att det skall vara god framkomlighet i telesystemet och då tror folk, vadå, skall det var bandvagnar, men när man ringer så skall man komma fram till den man ringer till, det skall inte vara upptaget eller det skall inte vara spärr eller något sådant. Det har ju visat sig att det har inte varit underdimensionerat i den änden i alla fall, telefonmässigt har det varit ett kanonsystem. Sedan är det datamässigt då och det har vi ju pratat om, alltså bandbredden inledningsvis har ju varit OK säkert, men efterhand som mycket vill ha mer. Sedan är det väl lite grand också att det är personalkrävande. Sedan tycker jag en sak som...

Per Lundgren:

När du säger personalkrävande, vad menar du då? Om man alltså tittar på om vi börjar med den organisationen som fanns då jag ryckte in som beväring och vi vad vi hade då, med lite tur så fick man en eller 1½ länkpluton ifrån milot och i den fanns då 4 radiolänkgrupper uppdelade då i 8 halvgrupper och varje halvgrupp var 3 och det vara bara länkerit, så fanns en stationsbilgrupp i princip på stabsplats 1 och det var en stationsbilgrupp på 2:an och det krävdes ju en massa personal där också och det blev ju inte så mycket färre när vi sedan införde 340-länken med länkcentralen och hela rasket så att visst finns det folk, men vi har ju fått ett mycket mer vad skall jag säga, bredd på sambandsfunktionen än vad vi hade när vi i princip hade bara stabssignalister, ett begrepp som man hittade på någon gång på 1910-talet och så truppsignalister för sig, men lade man ihop så att säga hela kohorten så har det alltid varit mycket folk och det skulle inte förvåna mig om det är färre..

Ronnie Uddén:

Jo, det blev det men om man nu tittar i backspeglarna, nu är det ju väldigt kritiskt med personal och personalkostnader och skall vi dessutom gå över till en mer yrkesarmé då kostar ju varje grupp mycket pengar och det måste vi räkna in. Men en annan sak som jag också skulle vilja ta upp är det här med lyckades inte gå i mål med signalskyddssbiten vill jag påstå. Därför att, var än man ringde så fick man den här spärrtonen som talar om att det är inte signalskyddat hela vägen, dvs från växeln och fram till telefonen var det en parkabel och i och med det var så godkändes det inte och där tycker jag att antingen var vi för flata mot MUST och signalskyddsmänniskorna eller också så skulle vi ha hittat en annan teknisk lösning. Det är sedan nästa steg då, att truppradion har degraderats över tiden att vi inte lyckades hitta en radio med tillräckligt lång livslängd på signalskyddet. Det hänger lite grand ihop men där är jag lite besviken att man måste in med krypton på faxar och annat. Om du skickar fax eller fil mellan 2 TS-abonnenter hela tiden i TS men därute så var det 2 meter kabel. Det är ju mycket utav energin som vi har lagt på krypton.

Göran Kihlström:

Man hade ju önskat sig ha haft punkt till punkt verkligen skyddat.

Ronnie Uddén:

Eller att det ansågs vara tillräckligt skyddat.

(Fråga 21) Vad jag är mest besviken på? Ja, det är egentligen det här med föreningen, att det inte fick gå i takt med telesystem och truppradion, så jag tror att vi hade vunnit mycket på det. Nu blev ju TS 9000 världens modernaste telesystem när det kom, men tyvärr så kom det ju på gamla fordon. Ni håller med mig kanske allihop. Jag brukar säga att KP-troppchefens ställföreträdare han egentligen skulle varit drivmedelsgruppchef för han hade diesel i lastbilarna, lysfotogen till värmen i hytterna, han hade tvåtaktsbränsle på reservelverken, fyrtaktsbränsle på det stora elverket, alltså alla möjliga sorters drivmedel som gick att ha och sedan hade han på den tiden egen modern bil som skulle ha blyfri bensin. Trettonbilen (dvs radiolängterrängbil 1316) skulle ha blyad bensin.

Göran Kihlström:

Vi hade ju rätt god framförhållningen när det gällde att se till att kunna integrera över det här till taktiskt internet genom att vi hade den här paketfunktionen i botten, det var ju lyckat och där var vi också, tror jag, först eller nästan först i världen med att ha ett taktiskt internet.

Ronnie Uddén:

Det här med paketförmedlingen det står ju i en sådan där punkt i TTEM:et.

Göran Kihlström:

Vi hade mycket diskussioner om det kom jag ihåg när vi höll på med slutdiskussionen.

Ronnie Uddén:

Men vi var ganska överens att vi skulle ha det.

Göran Kihlström:

Det var bör-krav i PTTEM:et. Det var ju lyckat, vi fick ju till ett fantastiskt taktiskt internet och sedan som vi sa förut, så en annan del som blev bra och lever än är ju det här även om man kan ha mycket synpunkter på det, så är det ju DART och DART-formatet. Det lever man ju på fortfarande i stort sett och nu skall man ju om jag kunde förstå när vi träffade Torbjörn Wallenborg rätt, göra en nästan bättre lösning där man har delvis kvar delar av DART-formatet.

Ronnie Uddén:

Det som är synd är att vi ju inte lade in, vi har ju levt med DARTEN under tiden som vi hade RT-koordinater i Sverige och det var ju inte riktigt bra utomlands och nu var vi dessutom tillbaka till UTEM då, alltså det kom lite i otakt med koordinatsystem, så de här DART 380 är väl mera PC-DART man kommer att kunna få.

Göran Kihlström:

Jo, det är det givetvis.

Ronnie Uddén:

Men vi använder DART 380 i Afghanistan, dom är fasta och hållbara.

Göran Kihlström:

Även fast Nisse Wall hade mycket synpunkter.

Per Lundgren:

Han petade loss gummitutorna som täckte tangenterna.

Göran Kihlström:

Man fick ju göra om dom.

Men du var inne inledningsvis på det här med introduktionen på förband av truppradion. Hur fungerade det tyckte du?

Ronnie Uddén:

Det var en väldigt bra övning som jag och, jag vill nog påstå att Nisse Skoging var den som var idékläckare till den där men jag vet också att Kenneth Saveros han piskade mig och sa att det där skall vi i alla fall ha, det är viktigt. Och det blev jättebra alltså. Vi var det här gänget som då samlades. Vi började uppe i Boden och genomföra för garnisonen där och sedan fick I 22 på

den tiden också åka med och dom tyckte det var lite långt att åka minns jag dom sa, men då, jag var lite kaxig och kanske varit några gånger men jag hade ju en inledningsgenomgång då och då var ju bl a regementschefen på I 19, MekB 19 som det väl hette där och jag sa ju det att vi kommer att prioritera så att MEK-förbanden kommer inte att få särskild stor tilldelning av truppradion utan vi prioriterar infanteri och Norrlandsband och artilleriförband och då blev han ju syrak och förbannad så ini bomben. Skillnaden var då att han inte visste att hans brigad var ju också en Norrlandsbrigad i mina ögon så han skulle ju ha böcker?? (tilldelning av radiostationer) naturligtvis också. En annan som jag gjorde irriterad var ju min gamle avdelningschef på Karlberg, han var pansarkille och hette Lennart Schulz och han var chef för pansargruppernas utvecklingsavd och vi var någon gång nere på Kråk och träffade dom och då hade vi introducerat truppradion, då var det ju ute och då visste ju folk hur bra den var och då kommer han fram till mig och säger: "Det skall väl inte vara så jävla svårt att ge oss dom där, se till att vi får dom här". Ja, sa jag men ni var inte med när vi skulle göra försök och ställa krav och önskemål om vad den skulle kunna och nu har vi anskaffat den. Det är lite så där, ja naturligtvis så behöver dom ju också och vi lever ju fortfarande på dom vi anskaffade.

Per Lundgren:

Det där skall egentligen hänvisas till undertecknad och till Pigge för när vi körde studierna så sa vi ju så här: Vi skulle då ersätta RA 120 som försvann bort, skulle ersättas antalsmässigt med truppradiostationer och det blev 7772 stycken såg jag idag som vi då skulle anskaffa för de pengar som då fanns och då gällde det nu att prioritera och med de spel som vi körde, framför allt nere i Skåne, så konstaterade vi ju det att pansartrupperna som kör omkring med 50W-stationer dom behöver inget störskydd, i så fall skall dom stå på ömse sidor om störsändaren om han skall lyckas utan det var då artilleriet höll ju även förbindelse genom pansarförband, det var luftvärnsförbindelser, det var vissa underrättelseförbindelser inom infanteri och Norrlandsbrigad. På den vägen är det då.

Ronnie Uddén:

Ja så är det fortfarande.

Lars Dicander:

Kan vi gå tillbaka till det som du nämnde tidigare, din bataljonschefstid. Där är rätt mycket vitt fält för mig vad som hände.

Ronnie Uddén:

Då var det så här, jag var bataljonschef 1996-1998 och 1996-1997 då hade vi inte någon materiel utan då hade vi befälsutbildning för befälet på bataljonen och den där pärmen du fick handlar om den lite grand, vi hade befälsutbildning med den taktiken som jag hade där och vi hade också en fältövning, det är nog det där som är fältövningen ja. Inom bataljonens ram. På våren 1997 började vi de första materielkurserna och sedan kom materiele n våren/sommaren 1997 och kanske hösten 1997 också, men åren 1997-1998 då hade vi en näst intill full fördelningsstabsbataljon.

Lars Dicander:

Sa du 1997-1998?

Ronnie Uddén:

Ja, 1997-1998 och den som var krigsbataljonschef då var Thomas Ekvall.

Lars Dicander:

Var det då ni kallades ledningsbataljon?

Ronnie Uddén:

Det döpte vi nog till tror jag. Våren 1998 genomfördes nog någon övning som hette FSÖ 1998 när vi började i Enköping, landsvägsmarscherade ner till Skåne, genomförde övningen i Skåne och fortsatte sedan upp mot västkusten och slutade någonstans vid Vårgårda.

Per Lundgren:

Var det då det var min stora grand final. Var det som blev LSÖ eller FSÖ.

Ronnie Uddén:

Fördelningsstabsövning.

Per Lundgren:

Själva det som skedde i Vårgårda.

Lars Dicander:

Det som skedde där var ju egentligen bara övningsledningen, vi började ju med övningsledningen i Hässleholm, sedan flyttade vi upp till Vårgårda.

Per Lundgren:

Men ni hade gänget runt omkring där, eller var det två övningar som gick i Vårgårda.

Ronnie Uddén:

Jag var GU-bataljonchef och Thomas var övad bataljonchef. Vad hade du för roll, var det inte någon annan övning.

Lars Dicander:

Det här var ju den övning då vi skulle pröva ATLE i praktiken.

Ronnie Uddén:

Men då var du väl inspektör?

Lars Dicander:

Javisst.

Per Lundgren:

Hette inte den på ATLE-språk LSÖ?

Lars Dicander:

Jo, vi kallade den nog LSÖ i den här bilden.
Sedan fortsatte vi uppemot Såtenäs så vi hade ju slutgenomgångarna i Såtenäs.

Per Lundgren:

FSÖ 1998 hette den nog och sedan blev det LSÖ 00.

Ronnie Uddén:

Men det var uppe i Boden? Eller var det också där nere. -01 var uppe i Boden.

Per Lundgren:

Så här såg den ut Lasse.

Lars Dicander:

Ja, jag kommer ihåg den.

Per Lundgren:

Jag är inte säker på att den här bilden, den justerades ju efterhand men jag vet att jag var nere där vid Vårgårda vid 2 tillfällen.

Ronnie Uddén:

Då i alla fall hade vi spelgrupper, vi hade fördelningsstabsbataljon, fördelningsstaben, brigadstaberna som var med och spelgrupperna till brigadstaberna utgjordes då utav t ex en 11-bil med radio och den, om det då var en bataljon, minsta var väl televapenkompaniet t ex, då grupperade dom på riktig geografisk plats och hade alltså samband med telesystem över ytan på det sätt som det var tänkt skulle ske så man provade yttäckningsförmågan hos telesystemet under den här övningen också rent geografiskt praktiskt och jag vet inte om man har gjort så efteråt om jag skall vara riktigt ärlig.

Lars Dicander:

Vad var din roll i sammanhanget eftersom Thomas var bataljonschef.

Ronnie Uddén:

Då var jag GU-bataljonschef så jag var alltså chef förbandsinstruktörsgruppen. Jag och Hasse Andersson och jag tror Lasse Johansson (dvs. öv Lars-Olof Johansson som då var utbildningschef) var med där på ett hörn också.

Lars Dicander:

Mitt mandat som inspektör gick ju ut 1998-01-01 men eftersom vi höll på med ATLE och det här var första stora övningen utav av vi hittills hade åstadkommit så ville jag gärna vara med så jag sträckte ut tiden med ½ år så jag var med över den här övningen och sedan så gick jag i pension efter det. Orsaken till att vi valde Vårgårda det var väl att det är mina hemtrakter och första och sista gången i min militära bana som jag fick chans att öva på hemmaplan.

Ronnie Uddén:

Det var ju jättebra öva på västkusten med den här kuperade terrängen.

Göran Kihlström:

Vi var nere också.

Per Lundgren:

Jag vet att jag åkte runt med er. Vi hade ju rätt mycket folk från ELEKTRO som var nere och jobbade i övningsledningen i olika befattningar.

Göran Kihlström:

Då träffade vi Göran Mårtensson därnere. Han hade ju varit aspirant under en period.

Ronnie Uddén:

Han är fortfarande på "FMV" faktiskt.

Per Lundgren:

Jag hörde namnet Tobias idag eller om det var igår eller förrgår då jag fick en inbjudan från ledningsregementet till deras barnfest och där stod namnet tobias.saveros.

Ronnie Uddén:

Ja, jag såg också det.

Per Lundgren:

Ven är det?

Ronnie Uddén:

Vet inte

Per Lundgren:

Mig veterligen så har Pigge 2 söner, den ene heter David och den andre heter Thomas och ingen utav dom är knekt. . (Svaret är att han heter Tobias Säveros, men det får inte vara å, ä eller ö i e-postadresser, varför det blir saveros!!)

Ronnie Uddén:

Jag blev också förvånad.

Lars Dicander:

Jag vet inte, jag har inte sett posten idag.

Ronnie Uddén:

Det stod dessutom inget datum för lillejul.

Per Lundgren:

Men skulle man anmäla sig gick man in på en annan hemsida och då dök förmodligen datumet upp.

Lars Dicander:

Före den här FSÖ:n vad gjorde ni då i huvudsak, det var alltså att...

Ronnie Uddén:

Då var det ju systemövningar och den vanliga trappan då.

Lars Dicander:

Men det var inga försök som var beordrade speciellt utan ni övade och lärde upp er inför det här slutprovet kan man säga. Den här övningen var ju första gången vi försökte hålla igång datasamband och samtidigt omgruppera och komma runt så det var ju på det sättet lite.....

Ronnie Uddén:

Ja, det är sant, det...

Lars Dicander:

Den här hanteringen utav adresser....

Ronnie Uddén:

Det systemet som, Fredrik var ju systemledare så ni kommer säkert tillbaka till det här när ni pratar med honom, men vad kallar vi det som vi gjorde det som du säger nu, taktiskt internet men begreppet före det var ju....

Göran Kihlström:

Det finns någonstans.

Ronnie Uddén:

Det var ju också ett steg vi tog här som Fredrik drev och som vi lyckades väl hyggligt bra med vill jag påstå. Även om det byggde på att vi kunde replikera databasen givetvis från den ena till den andra när vi omgrupperade och det hade vi lite bekymmer med, vi fick åka med band vill jag minnas.

Göran Kihlström:

Det var rätt ryckigt har jag en känsla av handhavandemässigt.

Lars Dicander:

Men då har vi knutit ihop lite minnesbilder.

Per Lundgren:

Får jag bara visa dej några bilder här. Vet du vad det där är för någonting?

Ronnie Uddén:

Jag har ju hört svaret redan.

Göran Kihlström:

Vi pratade om det innan du kom.

Ronnie Uddén:

Men är det så gammalt som 1950.

Per Lundgren:

1959.

Göran Kihlström:

Och där är skissen.

Per Lundgren:

Det här är deras system inom brigad och här hittar du då hur en knut såg ut och man hade då alltså 6 sådana där knutar i fördelning och 3 i varje brigad och i normalfördelning då så blev det i storleksordningen 18 knutar.

Ronnie Uddén:

Mer än så kan man ju knappast landa och det här är alltså 40 år sedan, men innan det blev verklighet alltså, 1997-1998.

Göran Kihlström:

Det tog 30 år.

Ronnie Uddén:

40 år, 1959, 1969 1979, 1989.

Göran Kihlström:

Det är ju 50 år sedan.

Per Lundgren:

Och det märkliga är att när vi kom från MHS Pigge och jag och hamnar i arméstaben och fick då bli dom som i princip jobbade i MUR S 4. Ingen människa nämnde någonting om att sådant här hade existerat, jag har alltså nu suttit och möljat igenom MUR-rapporter och under hela 60-talet så talar man om att vi har nog bara råd med stabs- och stabssambandsystemet men vi skall köpa materiel så vi kan gå över till ytsambandssystemet. Men sedan under 70-talets början började man på att diskutera vem som skulle leda vad, alltså man blev osams vad jag förstår om hur den regionala ledningen skulle fungera och om fördelningen skulle vara underställd Fobef eller MB och då blev det den stora frågan och när vi sedan då kom till 1975 då startade vi liksom nästan från noll.

Ronnie Uddén:

Och kom ändå fram till samma lösning.

Per Lundgren:

Kommer till samma lösning och den lösningen vi kom till var ju ingalunda för telesystem 8000 den här, men det berodde ju på den begränsning i pengar som vi hade alltså.

Göran Kihlström:

Det var ju en ovanligt framsynt grupp som jobbade med det här, dom blev ju allihopa väldigt framgångsrika i Sverige, det var ju den här Zetterberg som ledde studierna på FOA och sedan lade han ut en delstudier på Ericsson och den leddes utav den som sedan blev teknisk direktör på Ericsson och sedan hade han lagt ut en på Svenska Radioaktiebolaget och det var en civilingenjör som hette Sven Olof Öhrvik som sedan blev professor i radioteknik nere i Lund så det var ju ett unikt gäng som var nya från KTH allihopa i stort sett som gjorde det här.

Per Lundgren:

Sedan var det ju ett bra gäng med i övrigt, Lennart Ljung, Ivar Syberg och sedan om dom var bra eller dåliga det vet jag inte men så var det då Bertil Kjelldorf, Jan Klemming.

Göran Kihlström:

Dom han återkom till här hela tiden var ju Ljung och Syberg.

Ronnie Uddén:

Han med den här krokiga, en bild på ett ganska fult porträtt.

Ronnie Uddén:

Kjelldorf var han inte TSA-kille?

Per Lundgren:

Jo, han slutade alltså som TSA-anställd, men han var ju på AstSign under rätt många år.

Göran Kihlström:

Han var på FRA sedan också.

Per Lundgren:

Förlåt, inte TSA utan FRA.

Göran Kihlström:

Han var planerings någonting sånt där.

Per Lundgren:

Vi hade med honom att göra när jag var på Ast/Sign för att vi gjorde ju om deras krigsorganisation också rent formellt och vi gjorde delar av jobbet och talade om hur det skulle vara.

Göran Kihlström:

Professor Zetterberg berättade varför han slutade på FOA och gick till SAAB och sedan så en liten sväng var han på Ericsson och sedan blev han ju kallad som professor på KTH, då hade han doktorerat också, han doktorerade under tiden på FOA. Varför han slutade var ju för att han blev, dom skulle göra omtag i gänget i studiearbetet och så fanns det en som han påstod, en som han ville inte riktigt säga det klart, men det var den huvudansvarige på Kungl armétygförvaltningen som han hade och den ville han absolut inte ha att göra med ytterligare 1 år, det klarade han inte av. Det var en ovanligt tokig djävel sa han.

Ronnie Uddén:

Det sa han inte vem det var?

Göran Kihlström:

Jo han gjorde det. Men han lever inte den karlen.

Per Lundgren:

Han dog 1995.

Ronnie Uddén:

Det här blir spännande. Vad står här nere på texten, har ni lyckats lösa det? Figurer?
Gruppering inom fördelningen?

Per Lundgren:

Alltså en fördelning med 3 brigader och artilleriregemente som du ser på den här bilden som symbol. Bilderna som fanns, jag har alltså fotograferat ur rapporten och dom blev så dåliga så jag ritade om dom.

Ronnie Uddén:

Traktorer + shelter utan hytt, det är ju inte så dumt, traktorframkomlighet och släp och så lastbil och så en halvtons skåp och en Volvo duett antar jag.

Per Lundgren:

Det där var ju alltså innan det fanns fördelningsstabsbataljon utan man hade 2 stycken fördelningsstationskompanier i slutet på 50-talet och så hade man ett fördelningskabelkompani.

Lars Dicander:

När man tänker på att det där är gjort kring 1960 och sedan satte vi igång att studera då i mitten på 70-talet, alltså 15 år efteråt, med rotationssystem i staber osv så är det inte konstigt att det här inte något man kände till. Vi behöver ju bara gå 4-5 år tillbaka så är det ju i stort sett glömt vad som gjort tidigare.

Göran Kihlström:

Men på FOA fanns det ju två som varit med där och som sedan var med i det här och dom sade ju ingenting dom heller, vilket är märkligt alltså.

Per Lundgren:

Det fanns åtminstone 2 på FMV som var med redan tidigt, det var ingen som var med i KATF-studier men dom var med när det gällde att utvärdera resultaten. Lennart Eriksson var inte med i KATF.

Göran Kihlström:

Han kom in sedan.

Per Lundgren:

Han kom in året efter.

Ronnie Uddén:

Just det, elektronisk växel.

Göran Kihlström:

Det finns en spec på den växeln som Ericsson gjorde med kostnadsberäkningar.

Per Lundgren:

Året efter så finns det en rapport ifrån Ericsson där dom beskriver då hur den där växeln skall göras och man lovade i princip att 1964 så skulle man ha den framme.

Ronnie Uddén:

Här står elektronisk inte elektromekanisk.

Per Lundgren:

Vi har ju sett beräkningarna på hur stor den var osv.

Göran Kihlström:

Den var ju rätt stor. Vi köpte ju till FTN, 1966-1967 lades beställningen, men dom finns ju inte kvar.

Lars Dicander:

Det var intressant att snacka med dej om det här, ett antal pusselbitar som.....

Ronnie Uddén:

Det var ju en del mariga frågor här, det gällde ju att komma ihåg men ju längre tiden går desto svårare, men självklart har ni något behov av att återkomma så gör det.

Lars Dicander:

Men nu skall vi utnyttja det som finns i den här pärmen, den här befälsutbildningspärmerna är ju mest program så att säga men det finns något uppslag där det finns någonting som vi kan tänkas använda.

Ronnie Uddén:

Både deltagarlistor och.....

Var ni intresserade av att gå och titta på några stående order som jag har ifrån gammalt.

Per Lundgren:

Just det, därför att det är så att i och med att vi kom fram här till 1987, jag var aldrig med om att gå över till den nya fördelningsstabsbataljonen, jag kallar den för den nya, som kom med Org-83 utan vad som hände med mig i det varvet var att jag var på foförstärkningskompani.

Ronnie Uddén:

Där jag efterträdde dej som chef.

Per Lundgren:

Ja, och sedan våren 1987 gjorde vi ju KFÖ med det, sedan släppte jag och då hade vi redan varit uppe under Nordanvind ett varv och sedan gick jag över då på 601:a och i och med det hade man inte tid över att ägna mig åt det här med fördelning någonting. Det fanns inget fördelningsjobb uppe i Boden utan vi höll ju bara på med GKÖ på 601:a och 201:a .

Ronnie Uddén:

S 2 hade en bataljon där uppe, om inte 2 till och med, jag vet inte hur det var, men det var en i norr och en i syd naturligtvis. Åtta fördelningar hade vi, 3 i Skåne, 2 i mitt och 3 där uppe.